

Ignacy Dec

"Jana Pawła II wizja cywilizacji miłości", Janusz Czarny, Wrocław 1994 : [recenzja]

Wrocławski Przegląd Teologiczny 2/2, 111-112

1994

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Niewątpliwie trzeba powiedzieć, że wydany katalog jest godny odnotowania na rynku wydawniczym. Jest to cenna pomoc dla studiujących np. teologię, pozwalająca na wstępne korzystanie z katalogu cennych starodruków w zaciszu własnej pracowni.

Jan Dąbrowski

Ks. Janusz Czarny, *Jana Pawła II wizja cywilizacji miłości (Studium filozoficzne)*, Papieski Fakultet Teologiczny we Wrocławiu, Wrocław 1994, ss. 216.

W Kościele posoborowym pojawił się, za sprawą papieża Pawła VI, termin „cywilizacja miłości”. Określa się nim cywilizację opartą na zasadach Ewangelii Jezusa Chrystusa. Owa cywilizacja nie jest rzeczywistością już dokonaną, aktualną, ale jest czymś, co należy budować. Winna ona być antidotum na kryzysującą dziś cywilizację techniczno-ścjentystyczną, nazywaną czasem przez niektórych – ze względu na lansowane w niej zasady – „cywilizacją śmierci”.

Problematykę cywilizacji miłości podjął i rozwinął Jan Paweł II: najpierw jako filozof-kardynał, a potem jako papież. Wizja cywilizacji miłości Jana Pawła II ukryta jest w jego licznych przemówieniach, encyklikach, adhortacjach, listach i innych dokumentach, jakie ogłasza Kościołowi i światu. Od dłuższego już czasu zachodziła potrzeba całościowego ukazania tej wizji, gdyż jest to koncepcja o szczególnym znaczeniu dla dzisiejszej ludzkości.

Próba takiego integralnego zaprezentowania wizji cywilizacji miłości została podjęta w prezentowanej tu książce. Podjął się jej ks. Janusz Czarny, wicerektor Metropolitalnego Wyższego Seminarium Duchownego we Wrocławiu.

Autor podzielił swoje rozważania na trzy rozdziały. W pierwszym znajdujemy semantyczno-zakresową determinację określenia „cywilizacja miłości”. Owey precyzacji dokonuje na tle analizy terminów pokrewnych, takich jak: „bardziej ludzki świat”, „prawdziwy rozwój”, „humanizm”, „cywilizacja”, „kultura”. Analiza tych terminów w przyporządkowaniu do wyrażenia „cywilizacja miłości” pozwoliła autorowi ujednoznaczyć i bardziej wyprecyzować to ostatnie wyrażenie.

W drugim rozdziale autor prezentuje merytoryczną zawartość wizji cywilizacji miłości. Jest to najobszerniejsza część pracy. Autor podzielił ją na cztery paragrafy, odpowiednio do znanego czwórmianu, mówiącego o: prymacie osoby przed rzeczą, ctyki przed techniką, „bardziej być” przed „więcej mieć” i miłości przed sprawiedliwością. Czwórmian ten jest czymś, co znamionuje cywilizację miłości.

W rozdziale trzecim autor sięga do antropologii kard. Karola Wojtyły, która implikuje wcześniej przedstawioną wizję cywilizacji miłości. Jest to odsonięte filozoficzne zaplecze, korzenie tej wizji. Ukazanie tego zaplecza niezmiernie ubogaca i dopełnia wcześniejsze rozważania autora.

Praca ks. Janusza Czarnego jest godna odnotowania na gruncie polskiej filozofii i teologii. Zbiera bowiem w jedną całość elementy nauczania papieskiego w tym

jakże ważnym sektorze tematycznym, jakim jest problematyka cywilizacji miłości. Prezentowana monografia jest owocem dojrzałej, w dużej mierze, samodzielnej, filozoficznej refleksji nad dziełem myślowym obecnego papieża. Jest napisana pięknym, niekonwencjonalnym językiem. Posiada klarowną strukturę i przejrzysty tok myślowy. Jest godna polecenia nie tylko studentom teologii, ale szerszym gremiom, interesującym się głębiej nauczaniem obecnego papieża.

ks. Ignacy Dec

Jacques Maritain – prekursor soborowego humanizmu. Myśl filozoficzno-teologiczna Jacquesa Maritaina, red. ks. Stanisław Kowalczyk i Edward Balawajder, RWKUL, Lublin 1992. ss. 298.

Poszczególne wieki historii chrześcijaństwa mają swoich bohaterów, myślicieli i świętych. Nie może już dzisiaj ulegać wątpliwości, że jednym z najwybitniejszych myślicieli katolickich XX wieku był francuski filozof tomista Jacques Maritain (1882–1973). Jego intelektualny wkład w duchową kulturę naszego stulecia jest wyjątkowo duży. Nic też dziwnego, że wielu sięga do skarbcza jego myśli. Szczególnie myśl jego staje się przedmiotem refleksji i inspiracji w ośrodkach naukowych, kulturowych i społecznych o profilu tomistycznym. Twórczość pisarska francuskiego personalisty wzbudziła także duże zainteresowanie w Polsce, szczególnie w środowisku Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego i środowisku warszawskim.

W 1979 r. powstała w Warszawie przy Ośrodku Dokumentacji i Studiów Społecznych Komisja Jacquesa Maritaina. W jej skład weszli przedstawiciele katolickiej nauki społecznej, filozofowie i teologowie, wywodzący się z różnych ośrodków teologicznych w Polsce, szczególnie pracownicy naukowci Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego, papieskich fakultetów teologicznych oraz wyższych seminariów duchownych. Istotnym zadaniem powstałej Komisji stało się organizowanie ogólnopolskich sympozjów oraz aktywny udział w międzynarodowych spotkaniach naukowych poświęconych Maritainowi, organizowanych głównie przez Międzynarodowy Instytut Jacquesa Maritaina w Rzymie.

Prezentowana książka zawiera dokumentację działalności wyżej wspomnianej Komisji J. Maritaina przy ODiSS w Warszawie za lata 1979 – 1985. W tymże czasie Komisja zdołała zorganizować 4 ogólnopolskie sympozja (Sandomierz – 13 V 1980; Warszawa – 3-4 V 1982; Warszawa – 25 X 1983 oraz Płock – 21-22 II 1985), a jej członkowie aktywnie uczestniczyli w kilku spotkaniach międzynarodowych.

Materiały z sympozjów – przede wszystkim – krajowych, zostały ułożone w cztery działy. Pierwszy z nich zawiera referaty obejmujące problematykę filozoficzno-antropologiczną (o. L.A. Nowicki, ks. S. Kowalczyk, ks. A. Wołczyński, ks. T. Rutowski). W drugim dziale są umieszczone referaty poświęcone myśli filozoficzno-społecznej (Cz. Strzeszewki, ks. L. Wciórka, ks. F.J. Mazurek, ks. S. Olejnik). Trzeci dział obejmuje referaty o charakterze teologicznym (ks. W. Słomka, ks. E. Weron,